

Dokumentnamn Direktiv -Personlyft och lyftselar			Sida 1 (3)
Framtagen av MAR	Godkänd av	Upprättad 2014 Revideras: 2015 2017 2020 2023	Revideras 2025

Allmänt

En personlyft är ett förflyttningshjälpmedel och får inte användas som ett transporthjälpmedel. Att förflytta en person med personlyft och lyftsele är en kvalificerad uppgift som alltid är förenad med vissa risker. Den vanligaste orsaken till skada eller risk för skada vid användning av personlyft är handhavandefel.

För att det ska vara säkert och tryggt för personen som förflyttas krävs att personalen eller annan person som deltar vid förflyttningen är väl förtrogen med lyftens funktion och hantering av lyftsele samt har god kännedom om hur den aktuella förflyttningssituationen ska utföras.

Utgångspunkten är att det alltid ska vara dubbelbemanning vid förflyttning med lyft. I särskilda fall kan det vara aktuellt att genomföra förflyttning med personlyft med hjälp av enbart en person. Ett sådant beslut kan endast fattas av ansvarig arbetsterapeut eller fysioterapeut. Beslutet ska föregås av en noggrann riskbedömning av den aktuella förflyttningssituationen. Beslutet ska alltid utgå ifrån individens behov och får aldrig fattas för att underlätta för personal eller för att lösa bemanning. Beslutet ska vara överenskommet mellan förskrivaren, personen som förflyttas och den utförande personalen samt att det tydligt ska framgå i dokumentationen och i den individuella förflyttningssituationen.

Personlyften är ett arbetstekniskt hjälpmedel vilket innebär att det är enhetschefen som har det övergripande ansvaret för produkten och dess användande. På varje enhet ska det finnas lokala rutiner för underhåll och rengöring i enlighet med Hygiendirektiv för hjälpmedel och leverantörens rekommendationer.

Lyftsele förskrivs och provas ut av arbetsterapeut eller fysioterapeut. Uppföljning ska ske i den omfattning som motsvarar personens individuella behov. En individuellt utprovad sele får inte användas till annan brukare. Lyftsele ska alltid avlägsnas efter genomförd förflyttning om inget annat uppges i instruktionen.

Vid akuta situationer kan akutlyft med tillhörande akutlyftsele användas utan förskrivning där detta finns att tillgå. Om behovet av lyft för personen det

Sektor stöd och omsorg

gäller är kvarstående ska arbetsterapeut kontaktas snarast så att individuell bedömning och personlig förskrivning kan göras. Selar får inte kastas eller sparas på enheten, utan ska återlämnas till rehab.

Inom kommunens hälso- och sjukvårdsansvar ska periodisk inspektion av lyftsele utföras minst var 6:e månad.

Akutselen är ett arbetstekniskt hjälpmedel men ska beställas via rehab för att säkerställa att de registreras in och ingår i systemet för periodisk inspektion.

Förskrivning, utprovning (inklusive utprovningsprotokoll och bruksanvisning) samt uppföljning av personlyft och lyftsele är hälso- och sjukvårdsinsatser som ska dokumenteras i hälso- och sjukvårdsjournal, medan användning av personlyft vid förflyttning generellt är en omvårdnadsinsats.

All personal är skyldig att rapportera oönskade händelser som uppstått eller riskerat att uppstå kring en lyftsituation enligt gällande rutiner för avvikelshantering. Produkten ska omgående tas ur bruk.

Ansvar

MAS/MAR

- Ansvarar för att vid behov uppdaterar direktiv och anvisningar för personlyft och lyftselar.

Arbetsterapeut och fysioterapeut

- Förskrivning enligt förskrivningsprocessen (bedömsbedömning, riskbedömning, val av produkt, utprovning, anpassning till miljö och patient, instruktion, träning och information, uppföljning och utvärdering samt dokumentation).
- Instruera och praktiskt handleda patient och de som planeras använda lyften (omvårdnadspersonal och/eller närstående) i de individuella förflyttningssituationerna.
- Ge information till patient och de som planeras använda lyften (omvårdnadspersonal och/eller närstående) om lyftens och lyftselens funktioner, användningsområden, skötsel och underhåll samt andra säkerhetsaspekter.
- Arkivera utprovningsprotokoll vid avslutad insats.
- Beställa akutsele på begäran från enhetschef.
- Utföra periodisk inspektion var 6:e månad. Inspektionen kan överlåtas till rehabombud med tillräcklig kompetens, ansvar kvarstår dock för att journalföra och registrera i lokalt system för periodisk inspektion.
- Registrera in och tas bort lyftselar vid inköp/ kassering i det lokala systemet för periodisk inspektion.

VALDEMARSVIKS
KOMMUN

Sektor stöd och omsorg

Enhetschef

- Säkerställa kännedom och följsamhet till gällande riktlinjer och rutiner
- Säkerställa att personalen har tillräckliga kunskaper för att hantera personlyft och lyftselar.
- Säkerställa kollegial kunskapsöverföring och erfarenhetsutbyte till de som inte blivit direkt instruerade av förskrivaren.
- Kontakta arbetsterapeut och/eller fysioterapeut om personalen saknar tillräckliga kunskaper eller är osäkra vid användning av lyft.
- Säkerställa att personlyftar och lyftselar som ingår i eventuell grundutrustning är hel och fungerar i enlighet med bruksanvisning samt följa tillverkarens råd om skötsel och användning.

Omvårdnadspersonal

- Följa upprättade anvisningar och instruktioner.
- Vidarebefordra information och/eller praktiskt visa kollegor hur den specifika förflyttningssituationen ska genomföras.
- Kontrollera att lyftselen är den som anges i utprovningsprotokollet, att den placeras i enlighet med given instruktion samt att den är hel inför varje förflyttning.
- Kontakta Sodexo vid tekniska problem eller defekter gällande lyften.
- Kontakta arbetsterapeut/fysioterapeut vid förändrade behov (tex viktförändring), osäkerhet om handhavande eller om lyftselen är defekt.
- Regelbunden rengöring av lyft samt tvätt av lyftsele enligt tillverkarens tvättråd och gällande hygiendirektiv.

Leverantör av hyrda personlyftar

- Att bruksanvisning och/eller instruktioner av aktuellt hjälpmedel finnas med i samband med leverans.
- Besiktning av personlyftar ska utföras 1 gång/år. Besiktningsmärke med datum för besiktningen ska fästas på lyften.

Styrdokument

SOSFS 2008: 1 Socialstyrelsens föreskrifter om användning av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården

Direktiv Medicintekniska produkter – MTP

Lagen om medicintekniska produkter (1993:584, SFS 2011:805)

Patientsäkerhetslag (2010:659, SFS 2014:888)

Patientskadelag (1996:799)